

कम्पनी ऐन, २०६३ अन्तर्गत संस्थापित
(शेयरहरुमा सीमित दायित्व भएको)
नेपाल एसबिआई बैंक लि. को
नियमावली

१. कम्पनीको नाम : यस कम्पनीको नाम “नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड” रहनेछ, जसलाई अंग्रेजीमा “Nepal SBI Bank Ltd.” भनिनेछ (जसलाई यसपछि बैंक भनिएको छ) ।

२. बैंकको रजिष्टर्ड (प्रधान) कार्यालय रहने ठेगाना: बैंकको रजिष्टर्ड (प्रधान) कार्यालय वागमती अञ्चल, काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका, वडा नं. १, नेपालमा रहनेछ ।

२क. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा

(क) “प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून” भन्नाले कम्पनी अध्यादेश, २०६२ सम्भन्धित । उक्त शब्दावलीले त्यस अध्यादेशको सट्टामा जारी हुने अन्य कुनै अध्यादेश वा ऐन तथा त्यसमा समयसमयमा हुने संशोधनसमेतलाई जनाउनेछ ।

(ख) “प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून” भन्नाले बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी अध्यादेश, २०६२ सम्भन्धित । उक्त शब्दावलीले त्यस अध्यादेशको सट्टामा जारी हुने अन्य कुनै अध्यादेश वा ऐन तथा त्यसमा समयसमयमा हुने संशोधनसमेतलाई जनाउनेछ ।

(ग) “प्रबन्धपत्र” भन्नाले बैंकको प्रबन्धपत्र सम्भन्धित र त्यस शब्दले समयसमयमा त्यसमा भएको संशोधनसमेतलाई जनाउँछ ।

(घ) “नियमावली” भन्नाले बैंकको नियमावली सम्भन्धित र त्यस शब्दले समयसमयमा त्यसमा भएको संशोधनसमेतलाई जनाउँछ ।

(ङ) “संस्थापक” भन्नाले बैंक संस्थापनाको लागि दाखिल गरिने प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा कम्तीमा एक शेयर लिन मन्जुर गरी संस्थापकको हैसियतले सहीछाप गर्ने व्यक्ति सम्भन्धित ।

(च) “बैंक” भन्नाले प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनअन्तर्गत पब्लिक लिमिटेड कम्पनीका रूपमा संस्थापित नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड सम्भन्धित ।

(छ) “कम्पनी” भन्नाले नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड सम्भन्धित ।

(ज) “संचालकसमिति” वा “समिति” भन्नाले बैंकको संचालकसमिति सम्भन्धित ।

(झ) “संचालक” भन्नाले संचालकसमितिको सदस्यलाई सम्भन्धित, त्यस शब्दले अध्यक्ष र वैकल्पिक संचालकसमेतलाई जनाउँछ ।

(ञ) “अध्यक्ष” भन्नाले संचालकसमितिको अध्यक्ष सम्भन्धित ।

- (ट) “प्रबन्धसंचालक” भन्नाले एस. बि. आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकहरूमध्येबाट यस नियमावलीबमोजिम संचालकसमितिबाट नियुक्त बैंकको कार्यकारी प्रमुख सम्झनुपर्छ ।
- (ठ) “कम्पनीसचिव” भन्नाले प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनबमोजिम नियुक्त बैंकको कम्पनीसचिव सम्झनुपर्छ ।
- (ड) “नेपाल राष्ट्र बैंक” भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ अन्तर्गत स्थापित नेपाल राष्ट्र बैंक सम्झनुपर्छ ।
- (ढ) “सम्बन्धीत कार्यालय” भन्नाले कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय वा नेपाल सरकारले समयसमयमा तोकेको अन्य कुनै विभाग, कार्यालय वा निकाय सम्झनुपर्छ ।
- (ण) “एस. बि. आई.” भन्नाले भारतको मूम्बईमा केन्द्रीय कार्यालय रहेको स्टेट बैंक अफ इण्डिया एक्ट १९५५ (भारतको १९५५ को ऐन नं. २३) द्वारा स्थापित संस्थान, स्टेट बैंक अफ इण्डियालाई सम्झनुपर्छ ।
- (त) “कर्मचारी संचय कोष” भन्नाले कर्मचारी संचय कोष ऐन, २०१९ अन्तर्गत स्थापित कर्मचारी संचय कोष सम्झनुपर्छ ।
- (थ) “ग्राहक” भन्नाले बैंकसंग कारोबार गर्ने कुनै व्यक्ति, फर्म, संस्थान, संस्था, कम्पनी वा अन्य कुनै निकाय (Entity) सम्झनुपर्छ ।
- (द) “साधारणसभा” भन्नाले बैंकका शेयरधनीहरूको वार्षिक साधारणसभा र विशेष साधारणसभा सम्झनुपर्छ ।
- (ध) “शेयर” भन्नाले कम्पनीको शेयर पुँजीको विभाजित अंश सम्झनुपर्छ ।
- (न) “शेयरधनी” भन्नाले कम्पनीको शेयरमा स्वामित्व भएको व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।
- (प) “शेयरप्रमाणपत्र” भन्नाले शेयर किन्ने व्यक्तिलाई बैंकबाट शेयरप्रमाणपत्रको रूपमा दिइएको निस्सा सम्झनुपर्छ ।
- (फ) “लाभांश” भन्नाले बैंकको संचालकसमितिको निर्णयबमोजिम शेयरधनीहरूलाई निजहरूले लिएको शेयरको अनुपातमा वितरण गरिने मूनाफाको हिस्सा सम्झनुपर्छ । त्यस शब्दले बैंकको मूनाफामध्येबाट वितरण गरिएको बोनस शेयरसमेतलाई जनाउँछ ।
- (ब) “बोनस शेयर” भन्नाले बैंकको मूनाफाबाट भएको बचत वा जगेडा कोषलाई पुँजीकरण गरी शेयरधनीहरूलाई अतिरिक्त शेयरको रूपमा जारी गरिएको शेयर सम्झनुपर्छ र त्यस शब्दले बचत वा जगेडा कोषलाई पुँजीकरण गरी शेयरको चूक्ता मुल्य वृद्धि गरेको अवस्थासमेतलाई जनाउँछ ।
- (भ) “तरल सम्पत्ति” भन्नाले बैंकको नगद मौज्जात, बैंकले चल्ती खातामा राखेको मौज्जात, बैंकले नेपाल राष्ट्र बैंकमा राखेको मौज्जात र नेपाल राष्ट्र बैंकले समयसमयमा तरल सम्पत्ति भनी निर्धारण गरेको बैंकको सम्पत्ति सम्झनुपर्छ ।
- (म) “निक्षेप” भन्नाले बैंक वा वित्तीय संस्थाको चल्ती, बचत, मूद्दती वा अन्य

कूनै निक्षेप खातामा जम्मा गरिएको रकम सम्झनुपर्छ र त्यस शब्दले बैंक वा वित्तीय संस्थाले नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेबमोजिमका विभिन्न वित्तीय उपकरणको माध्यमबाट स्वीकार गर्ने रकमसमेतलाई जनाउँछ ।

- (य) “चलती खाता” भन्नाले मागेका बखत जहिले पनि भिन्न पाउने गरी बैंक वा वित्तीय संस्थामा राखिएको रकमको हरहिसाब लेखिएको खाता सम्झनुपर्छ ।
- (र) “बचत खाता” भन्नाले बैंक वा वित्तीय संस्थामा बचतको निमित्त राखिएको रकमको हरहिसाब लेखिएको खाता सम्झनुपर्छ ।
- (ल) “मूद्दी खाता” भन्नाले बैंक वा वित्तीय संस्थामा निश्चित अवधिसम्म जम्मा रहने गरी राखिएको रकमको हरहिसाब लेखिएको खाता सम्झनुपर्छ ।
- (व) “व्यक्ति” भन्नाले प्राकृतिक व्यक्ति वा प्रचलित कानूनअन्तर्गत संगठित संस्थाको रूपमा संस्थापित कम्पनी, संस्था वा अन्य संगठित संस्था सम्झनुपर्छ ।
- (श) “लेखापरीक्षक” भन्नाले बैंकको साधारणसभामाद्वारा नियुक्त लेखापरीक्षक सम्झनुपर्छ र त्यस शब्दले साधारणसभाले नियुक्त गरेको लेखापरीक्षकको पद रिक्त हुन गएको अवस्थामा संचालकसमितिद्वारा नियुक्त वा प्रचलित कानूनबमोजिम नियमन गर्ने अधिकारीले नियुक्त गरेको लेखापरीक्षकलाई समेत जनाउँछ ।
- (ष) “आर्थिक वर्ष” भन्नाले विक्रमसंवत्अनुसार श्रावण १ गते शुरू भई आगामी आषाढमसान्तमा समाप्त हुने अवधि सम्झनुपर्छ ।
- (स) “छाप” भन्नाले बैंकको छाप सम्झनुपर्छ ।
- (ह) “डिबेन्चर” भन्नाले प्रचलित कानूनबमोजिम बैंकले आफ्नो जायजथा धितो राखी वा नराखी जारी गरेको ऋणपत्र वा बण्ड सम्झनुपर्छ ।
- (क्ष) “विनिमयपत्र (बिल अफ एक्सचेन्ज)” भन्नाले कूनै निश्चित मितिमा वा कूनै निश्चित अवधिपछि वा मागेको बखत त्यस पत्रमा लेखिएको कूनै खास व्यक्तिलाई वा निजले अह्राएको व्यक्तिलाई वा सो पत्र लिई आउने व्यक्तिलाई विनाशर्त कूनै निश्चित रकम दिनु भनी कूनै एक व्यक्तिले अर्को व्यक्तिलाई निर्देशन गरी दस्तखत गरिदिएको लिखत सम्झनुपर्छ ।
- (त्र) “प्रतिज्ञापत्र (प्रमिसरी-नोट)” भन्नाले निश्चित मितिमा वा कूनै निश्चित अवधिपछि वा मागेका बखत त्यस पत्रमा लेखिएको कूनै खास व्यक्तिलाई वा निजले अह्राएको व्यक्तिलाई वा सो पत्र लिई आउने व्यक्तिलाई विनाशर्त कूनै निश्चित रकम दिन्छु भनी कबुल गरी दस्तखत गरिदिएको लिखत सम्झनुपर्छ ।
- (ज्ञ) “पूँजी कोष” भन्नाले बैंकको प्राथमिक पूँजी र पुरक पूँजीको योग सम्झनुपर्छ र त्यस शब्दले नेपाल राष्ट्र बैंकले समयसमयमा निर्धारण गरेको बैंकको अन्य कोषसमेतलाई जनाउँछ ।
- (कक) “प्राथमिक पूँजी” भन्नाले बैंकको चूक्ता पूँजी, शेयर प्रिमियम, फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयर, साधारण जगेडा कोष र संचित नाफा-नोक्सान शीर्षकमा रहेको रकम सम्झनुपर्छ र त्यस शब्दले नेपाल राष्ट्र बैंकले समयसमयमा प्राथमिक पूँजी भनी तोकिदिएको अन्य शीर्षकमा रहेको रकमसमेतलाई जनाउँछ ।

- (खख) “पुरक पुँजी” भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैकले समयसमयमा तोकिएको शीर्षकहरूमा रहेको बैकको रकम सम्भनूपर्छ ।
- (गग) “लिखत” भन्नाले रडगाइएका, लिथो गरिएका, टाइप गरिएका, फोटोकपी गरिएका र शब्दहरूलाई देखिने गरी अभिव्यक्त गर्ने वा प्रत्यूत्पादन गर्ने अन्य तरिकालाई समेत जनाउँछ ।
- (घघ) “सुरक्षण (सेक्युरिटी)” भन्नाले कर्जा तथा अन्य कूनै ऋण वा वित्तीय सुविधाहरू दिइँदा वा लिइँदा प्रचलित कानूनबमोजिम कोल्याटरलको रूपमा धितो लिन/राख्न सकिने सम्पत्ति वा तत्सम्बन्धी हकको लिखत वा बैकलाई मान्य हुने अन्य कूनै सुरक्षण सम्भनूपर्छ ।
- (डड) “वित्तीय कारोबार” भन्नाले प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा यस नियमावलीबमोजिम बैकले गर्ने कारोबार सम्भनूपर्छ ।
- (चच) “विद्युतीय रकमान्तर (इलेक्ट्रोनिक फण्ड ट्रान्सफर)” भन्नाले टेलिफोन, टेलेक्स, कम्प्युटर वा म्यागनेटिक टेप वा त्यस्तै प्रकारका अन्य विद्युतीय उपकरणको माध्यमबाट निक्षेप लिने, भूक्तानी दिने, रकमान्तर गर्ने कारोबार सम्भनूपर्छ र त्यस शब्दले अटोमेटेड टेलर मेशिन र क्यास डिस्पेन्सिङ्ग मेशिनको माध्यमबाट हुने कारोबार र चार्ज कार्ड, डेबिट कार्ड तथा क्रेडिट कार्डबाट हुने कारोबारसमेतलाई जनाउँछ ।
- (छछ) “वित्तीय स्वार्थ” भन्नाले संस्थापक वा संचालक, एक प्रतिशत वा त्यसभन्दा बढी शेयर लिएको शेयरधनी वा कार्यकारी प्रमूख वा त्यस्ता व्यक्तिको परिवारका सदस्य वा संचालक मनोनीत गर्ने अधिकार पाएको व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाले कूनै फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाको चुक्ता पुँजीको दश प्रतिशत वा त्यस भन्दा बढी हुने गरी छुट्टाछुट्टै वा संयुक्त रूपमा शेयर खरिद गरेको रहेछ भने त्यस्तो कम्पनी वा संगठित संस्थामा त्यस्तो संस्थापक वा संचालक वा एक प्रतिशत वा त्यसभन्दा बढी शेयर लिएको शेयरधनी वा कार्यकारी प्रमूख वा त्यस्ता व्यक्तिको परिवारका सदस्यको वित्तीय स्वार्थ रहेको अवस्था सम्भनूपर्छ ।
- (जज) “परिवार” भन्नाले सम्बद्ध व्यक्तिको पति वा पत्नी, छोरा, छोरी, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबू, आमा, सौतेनी आमा र आफुले पालनपोषण गर्नुपर्ने दाजु, भाइ र दिदी, बहिनी सम्भनूपर्छ ।
- (झझ) “इजाजतपत्रप्राप्त संस्था” भन्नाले वित्तीय कारोबार गर्न प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनबमोजिम इजाजतपत्र प्राप्त गरेको बैक वा वित्तीय संस्था सम्भनूपर्छ ।
- (ञञ) “पदाधिकारी” भन्नाले बैकका संचालक, कार्यकारी प्रमूख, सचिव र कर्मचारी सम्भनूपर्छ र त्यस शब्दले बैकका सल्लाहकार, लेखापरीक्षक र लिक्विडेटर भई काम गर्ने व्यक्तिसमेतलाई जनाउँछ ।
- (टट) “प्रतीतपत्र” भन्नाले कूनै एक बैक वा वित्तीय संस्थाले कूनै अर्को बैक वा वित्तीय संस्थाको नाममा कूनै व्यक्तिको निश्चित रकमले खामेसम्मको चेक, ड्राफ्ट, हण्डी वा विनिमयपत्र स्वीकार गर्नु भनी लेखेको पत्र सम्भनूपर्छ ।
- (ठठ) “विनिमेय” भन्नाले विनिमेय अधिकारपत्र पाउने कूनै व्यक्तिलाई धारक बन्न

सक्ने गरी सो हस्तान्तरण गर्ने काम सम्भनूपछ ।

(डड) “विनिमेय अधिकारपत्र” भन्नाले प्रतिज्ञापत्र, विनिमयपत्र वा चेक सम्भनूपछ ।

(ढढ) “वासलातबाहिरको कारोबार” भन्नाले बैकले दायित्व बेहोर्नुपर्ने सम्भावना भएको प्रतीतपत्र, जमानतपत्र, स्वीकारपत्र, प्रतिबद्धता, विदेशी विनिमयसम्बन्धी स्वाप, अप्सन, अग्रिम कारोबार र त्यस्तै प्रकारका अन्य कारोबार सम्भनूपछ ।

(णण) “कर्जा” भन्नाले रकम प्रवाह गर्ने, प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष प्रत्याभूति र त्यसको बदलामा लगानी गरेको रकम असुली गर्ने अधिकार तथा त्यस्ता कर्जाको व्याज वा अन्य दस्तूरको चूक्ता, कर्जा वा लगानीको धितोमा दिइएको पूनःकर्जा, कर्जाको पूनःसंरचना र नवीकरण, कर्जा चूक्ताको लागि जारी गरिएको जमानी तथा कर्जा चूक्ताको लागि गरिएको अन्य वचनबद्धता सम्भनूपछ र त्यस शब्दले कूनै पनि किसिमको ऋण समेतलाई जनाउँछ ।

(तत) एकवचन जनाउने शब्दले बहुवचन र बहुवचन जनाउने शब्दले एकवचनसमेतलाई जनाउँछ ।

(थथ) विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा माथि परिभाषित गरिएका शब्दावलीका अतिरिक्त यस नियमावलीमा प्रयुक्त अन्य शब्दावलीका हकमा प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा गरिएको परिभाषा लागु हुनेछ ।

३. बैकका उद्देश्यहरू : बैकका उद्देश्यहरू बैकको प्रबन्धपत्रको दफा ३ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

३क. बैकको उद्देश्य प्राप्त गर्न गरिने कामहरू : बैकले आफ्नो उद्देश्य पुरा गर्न गर्ने कामहरूको विवरण प्रबन्धपत्रको दफा ४ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

४. बैकको सभा बोलाउने तरिका र सभाको लागि दिनुपर्ने सुचनासम्बन्धी कुराहरू :

(१) बैकको साधारणसभा देहायबमोजिम हुनेछन्:

- (क) वार्षिक साधारणसभा र
- (ख) विशेष साधारणसभा

(२) बैकको वार्षिक साधारणसभा संचालकसमितिले निर्णय गरेबमोजिम आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ६ महिनाभित्र बस्नेछ ।

(३) वार्षिक साधारणसभा भए कम्तीमा २१ दिनअगावै र विशेष साधारणसभा भए कम्तीमा १५ दिनअगावै सभा हुने स्थान, मिति तथा छलफल हुने विषय खोली शेयरधनीहरूको ठेगानामा लिखित सुचना पठाइनेछ र त्यस कुराको सुचना राष्ट्रिय स्तरको पत्रपत्रिकामा कम्तीमा दुई पटक प्रकाशित गरिनेछ ।

तर, स्थगित भएको साधारणसभा बोलाउँदा त्यस्तो सभामा नयाँ विषयमा छलफल नहुने भएमा कम्तीमा सात दिनअघि त्यस सभाको सुचना राष्ट्रिय स्तरको दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित गरिएमा रीतपूर्वक सुचना दिएको मानिनेछ ।

- (४) भुलवश कूनै शेयरधनीलाई सुचना पठाउन छुट भएमा वा सुचना नपाएमा सोही कारणले मात्र कूनै साधारणसभाको कामकारवाही वा पारित कूनै प्रस्तावहरू अवैध हुनेछैनन् ।
- (५) कूनै शेयरधनी केही समयको लागि आफ्नो बसोबासको मूलकदेखि बाहिर रहे बसेको भएमा बैंकमा दर्ता गरिएको निजको ठेगानामा सुचना पठाइएमा त्यस्तो सुचना रीतपूर्वक पठाइएको मानिनेछ ।
- (६) तल नियम ५ मा निर्धारित गणपुरक संख्या पूग्न नसकी साधारणसभा हुन नसकेमा कम्तीमा ७ दिनको सुचना दिई अर्को साधारणसभा बोलाउन सकिनेछ । यस्तो सुचना राष्ट्रिय स्तरको दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गरेमा रीतपूर्वकको सुचना दिएको मानिनेछ ।
- (७) संचालकसमितिलाई कूनै पनि साधारणसभा स्थगित गर्ने अधिकार हुनेछ । तर सभा स्थगन गर्नुपर्ने आवश्यकता भएमा नेपाल राष्ट्र बैंक र सम्बन्धीत कार्यालयलाई यथाशीघ्र त्यसको सुचना दिइनेछ ।

५. गणपुरकसंख्या:

कूल शेयरसंख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी शेयरको प्रतिनिधित्व हुने गरी कूल शेयरधनीहरूमध्ये तीन जना शेयरधनीहरू स्वयं वा आफ्नो प्रतिनिधिद्वारा उपस्थित नभई साधारणसभाको कामकारवाही हुनेछैन ।

तर नियम ४ को उपनियम ६ मा उल्लेख भएबमोजिम पूनः बोलाइएको साधारणसभामा कूल शेयरसंख्याको पच्चिस प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व हुने गरी तीन जना शेयरधनीहरू स्वयं वा आफ्नो प्रतिनिधिद्वारा उपस्थित भएमा सभा गर्न बाधा पर्नेछैन ।

६. साधारणसभाको कार्यविधि:

- (१) सबै प्रकारका साधारणसभामा बैंकको संचालकसमितिको अध्यक्षले सभापतित्व गर्नेछन् ।
- (२) कूनै कारणवश अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा साधारणसभाको सभापतित्व बैंकको संचालकसमितिको उपाध्यक्षले गर्नेछन् र उपाध्यक्ष पनि अनुपस्थित भएमा उपस्थित संचालकहरूले आफुमध्येबाट मनोनीत गरेको व्यक्तिले सभाको सभापतित्व गर्नेछन् ।
- (३) सभा शुरू हुनुअघि सभाको वैधता विचार गरी गणपुरकसंख्या पूगे नपूगेको यकिन गरिनेछ ।
- (४) गणपुरक संख्या पूगेको पाइएमा सभा विधिवत् सञ्चालन गर्न अध्यक्षले अनुमति दिनेछन् ।
- (५) साधारणसभामा छलफल गरिने सबै विषयहरू प्रस्तावको रूपमा पेश गर्नुपर्नेछ । मतदान गरिएको प्रत्येक विषयमा सभाका बहुमत शेयर धारण गर्ने शेयरधनीहरूको रायलाई त्यस सभाको निर्णय मानिनेछ । त्यस्तो राय ध्वनि मत, हात उठाउन लगाउने, शेयरधनीहरूको समुह विभाजन, मतपत्रको प्रयोगलगायत सभापतिले तोकेको प्रक्रियाबमोजिम निर्धारण गर्न सकिनेछ । तर विशेष प्रस्तावको हकमा सभामा उपस्थित शेयरधनीहरूमध्ये पचहत्तर

प्रतिशत शेयरको प्रतिनिधित्व गर्ने शेयरधनीहरूले प्रस्तावको पक्षमा मत दिएमा मात्र सो प्रस्ताव सभाद्वारा स्वीकृत भएको मानिनेछ ।

- (६) मत बराबर हुन गएमा (हात देखाई वा मत खसाली दिएको कूनै पनि मत) सभाका अध्यक्षले शेयरधनीको हैसियतमा आफुले दिन पाउने मत वा मतहरूका अतिरिक्त थप निर्णायक मत दिन पाउनेछ ।
- (७) साधारणसभाको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले आवश्यकताअनुसार सभा स्थगित गर्न एवं सभा हुने अर्को मिति तोक्न सक्नेछ । जून साधारणसभा स्थगित भएको हो सो सभा हुने दिनभन्दा पहिले वा पछि प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनअनुसार सुचना दिइएको कूनै पनि विषयउपर यसरी स्थगित भई बोलाइएको सभामा छलफल र निर्णय गर्न सकिनेछ ।
- (८) देहायका अवस्थामा बाहेक पहिले नै सुचित नगरिएका विषयमा साधारणसभामा कूनै निर्णय गर्न सकिनेछैनः
- (क) यस नियमावलीका अन्य नियमहरूमा अन्यथा लेखिएकोमा बाहेक साधारणसभामा मतदान गर्न पाउने बैंकको जम्मा शेयरको सतसट्टी प्रतिशत शेयरलाई प्रतिनिधित्व गर्ने शेयरधनीहरू स्वयं वा प्रतिनिधिमार्फत उपस्थित भई कूनै विषयमा निर्णय लिने पक्षमा मतदान गरेमा,
- (ख) स्थगित भएको कूनै साधारणसभामा छलफलका निमित्त सुचित गरिएको कूनै विषय भएमा ।
- (९) अध्यक्ष आफैले वा निजले तोकेको व्यक्तिद्वारा गोप्य मतद्वारा दिइएको मतको जाँच गर्नेछन् र त्यसपछि साधारणसभामा त्यसको परिणाम घोषणा गर्नेछन् ।
- (१०) कूनै विषयमा मतदानको माग गरिएको कारणले त्यस विषयमा बाहेक अन्य कार्य सम्पादन गर्नको लागि सभा चालु राख्न बाधा पुऱ्याउनेछैन ।
- (११) साधारणसभासम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरू प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

७. विशेष साधारणसभा

- (१) प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्थाबमोजिम आवश्यकताअनुसार विशेष साधारणसभा बोलाइनेछ ।
- (२) प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनले विशेष साधारणसभाका लागि मात्र भनी विशेष रूपले गरिदिएका व्यवस्थाहरूबाहेक विशेष साधारणसभासम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरू साधारणसभासरह हुनेछ ।

८. संचालकको नियुक्ति, संख्या र कार्यकालः

- (१) संस्थापक समुह तथा सर्वसाधारण शेयरधनी समुह प्रत्येकले धारण गरेको शेयरको अनुपातमा संचालकहरू क्रमशः नियुक्त तथा निर्वाचित हुनेछन् ।

तर, व्यावसायिक विशेषज्ञ संचालकको नियुक्ति यस निमावलीको नियम १६ मा उल्लिखित व्यवस्थाको अधीनमा रही संचालकसमितिबाट हुनेछ ।

(२) संचालकसमितिमा ८ जना सदस्यहरू रहनेछन् र संचालकसमितिको गठन तथा समितिमा शेयरधनीहरूको समुहगत प्रतिनिधित्व देहायबमोजिम हुनेछः

(क) संस्थापक शेयरधनी समुह (समुह “क”) लाई प्रतिनिधित्व गर्ने शेयरधनीहरूबाट मनोनीत सदस्यहरू - ५

अ) एस.बि.आई. ४
आ) कर्मचारी संचय कोष १

(ख) सर्वसाधारण शेयरधनी समुह (समुह “ख”) लाई प्रतिनिधित्व गर्ने शेयरधनीहरूबाट निर्वाचित - २

(ग) यस नियमावलीको नियम १६ बमोजिम संचालकसमितिले नियुक्त गर्ने व्यावसायिक विशेषज्ञ संचालक - १

(३) यस नियमावलीबमोजिम मनोनीत वा निर्वाचित संचालकहरूको कार्यकाल बढीमा चार वर्षको हुनेछ । पदावधि समाप्त भई संचालकको पदबाट अवकाश प्राप्त गर्ने व्यक्ति संचालकको पदमा पुनः नियुक्त हुन सक्नेछ ।

(४) सर्वसाधारण शेयरधनी समुहलाई प्रतिनिधित्व गर्ने कूना संचालकको पद वार्षिक साधारणसभा हुनुअगावै कूना कारणले रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधिका लागि संचालकसमितिले अर्को संचालक नियुक्त गर्न सक्नेछ । कूना संचालकको पद बीचमा रिक्त भई त्यस पदमा नियुक्त भएको संचालकको कार्यावधि सो संचालक जून संचालकको पद रिक्त भई नियुक्त भएको हो त्यस संचालकको बाँकी पदावधिसम्मको लागि मात्र हुनेछ । एस. बि. आई. तथा कर्मचारी संचय कोषबाट मनोनीत कूना संचालकको पद निजको कार्यकाल समाप्त नहुँदै कूना कारणले रिक्त हुन आएमा बाँकी कार्यकालको लागि सम्बद्ध संस्थाले अर्को संचालक नियुक्त गर्न सक्नेछन् ।

(५) एस. बि. आई. तथा कर्मचारी संचय कोषले संचालक नियुक्त गर्दा वैकल्पिक संचालकसमेत नियुक्त गर्न सक्नेछन्, त्यसरी नियुक्त वैकल्पिक संचालकलाई सम्बद्ध संचालकको अनुपस्थितिमा काम गर्ने अधिकार हुनेछ ।

(६) संचालकहरूले आफुमध्येबाट छानेको व्यक्ति संचालकसमितिको अध्यक्ष हुनेछ । संचालकसमितिको उपाध्यक्ष एस. बि. आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकहरूमध्येबाट निर्वाचित हुनेछ । तर संचालकसमितिको अध्यक्ष एस. बि. आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकहरूमध्येबाट निर्वाचित भएमा संचालकसमितिको उपाध्यक्ष एस. बि. आई. बाहेक अन्य शेयरधनीहरूको प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकहरूमध्येबाट निर्वाचित हुनेछ ।

(७) सर्वसाधारण शेयरधनी समुह (समुह “ख”) को प्रतिनिधित्व गर्ने कूना संचालकलाई संचालकको पदबाट हटाउनुपर्ने भएमा साधारणसभामा सम्बद्ध समुहका शेयरधनीहरूको बहुमतबाट प्रस्ताव पारित गरी निजलाई हटाउन सकिनेछ । संस्थापक शेयरधनी समुह (समुह “क”) को प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकहरूको हकमा भने सम्बद्ध संस्थापक शेयरधनीहरू (एस.बि.आई. र कर्मचारी संचय कोष) ले आफ्नो निर्णयबमोजिम निजहरूका संचालकलाई हटाउन र नयाँ संचालक नियुक्त गर्न सक्नेछन् ।

दक. संचालकको योग्यता र अयोग्यता:

- (१) कूनै पनि व्यक्ति संचालकको पदमा नियुक्त हून देहायको योग्यता भएको हूनपनेछ:
- (क) तल नियम १३ मा उल्लेख भएबमोजिम संचालक हून लिनूपने न्यूनतम शेयर लिएको हूनपनेछ ।
- (ख) प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनमा तोकिएबमोजिमको योग्यता पूगेको र उक्त कानून एवं प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा तोकिएबमोजिम अयोग्य नभएको हूनपनेछ ।
- (२) प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्थाअनुरूप कूनै पनि व्यक्ति संचालकको पदमा निर्वाचित हून/मनोनीत हून वा बहाल रहन अयोग्य मानिनेछ ।

दख. संचालकको जवाफदेही र दायित्व: संचालकको जवाफदेही तथा दायित्व देहायबमोजिम हुनेछ:

- (क) संचालकले बैकमार्फत वा बैकको कामको सिलसिलामा व्यक्तिगत फाइदा लिने कूनै काम गर्न हुँदैन ।
- (ख) कूनै व्यक्ति संचालक नियुक्त भएपछि कार्यभार सहमाल्नुभन्दापहिले बैकको कारोबारमा वा बैकसंग भएको सम्भौता वा संलग्नतामा निजको निजी वा वित्तीय स्वार्थ भए त्यस्तो कूरा संचालकसमितिलाई जानकारी गराउनुपनेछ ।
- (ग) बैकको कारोबारको सिलसिलामा कूनै संचालकले व्यक्तिगत फाइदा लिएको पाइएमा सो रकम बैकले त्यस्तो संचालकबाट असुलउपर गरी लिनेछ ।
- (घ) बैकको संचालकको हैसियतले काम गर्ने व्यक्तिले आफ्नो अधिकारक्षेत्र नाघी गरेको कूनै कामकारवाहीप्रति बैक उत्तरदायी हुनेछैन ।
- (ङ) संचालकले आफ्नो व्यक्तिगत हितका लागि वा बैकलाई हानिनोक्सानी प्याउनको निमित्त कूनै कारोबार गर्न लागेको हो भन्ने जानी जानी वा विश्वास गर्ने कारण भएर पनि कसैले त्यस्तो संचालक वा प्रतिनिधिसंग कूनै कारोबार गरेको रहेछ भने त्यस व्यक्तिले बैकउपर त्यस्तो कारोबारको सम्बन्धमा कूनै दाबी गर्न पाउनेछैन ।
- (च) प्रबन्धसंचालक बाहेक अन्य संचालकले बैकको व्यवस्थापनको दैनिक कामकारवाहीमा हस्तक्षेप गर्नुहुँदैन ।
- (छ) बैकका संचालकले पालना गर्नुपर्ने गरी नेपाल राष्ट्र बैकले समयसमयमा दिएका निर्देशनलाई बैकका संचालकले पालना गर्नुपर्नेछ ।

९. संचालकसमितिको बैठक बोलाउने:

अध्यक्षको आदेशअनुरसार कम्पनीसचिवले साधारणतया कम्तीमा ७ दिनअगावै समितिको बैठक हुने मिति, समय, स्थान तथा छलफल हुने विषय (एजेन्डा) समेत स्पष्ट उल्लेख गरी बैठकको सुचना संचालकहरूलाई पठाउनेछन् । समितिको

आकस्मिक बैठक छोटो सुचना दिई प्रबन्धसंचालकले बोलाउन सक्नेछन् । बैठकको सुचना संचालकहरूलाई निजहरूले बैकलाई उपलब्ध गराएको ठेगानामा लिखित रूपमा पठाइनेछ । त्यस्तो सुचना विद्युतीय संचार माध्यमबाट पनि दिन सकिनेछ ।

१०. संचालकसमितिको बैठक:

- (१) संचालकसमितिको बैठक आवश्यकताअनुसार बोलाइनेछ । कूल संचालकसंख्याको कम्तीमा एक तिहाई संचालकहरूले माग गरेमा नियम ९ मा उल्लिखित पदाधिकारीले १५ दिनभित्र संचालकसमितिको बैठक बोलाउनेछन् ।
- (२) प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनबमोजिम संचालकसमितिको बैठक बस्नेछ ।
- (३) बैठकमा संचालकहरू आफैँ उपस्थित हुनुपर्नेछ । तर एस.बि.आई. र कर्मचारी संचय कोषलाई प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकहरू भने आ-आफ्ना वैकल्पिक संचालकहरूमार्फत बैठकमा उपस्थित हुन सक्नेछन् ।
- (४) संचालकहरूको कूल संख्यामध्ये कम्तीमा ५१ प्रतिशत संचालकहरूको उपस्थिति भएमा संचालकहरूको बैठकको लागि गणपुरकसंख्या पुरा हुनेछ । तर समितिको नियमित बैठकमा एस. बि. आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने कम्तीमा दुई संचालक र प्रबन्ध संचालकले बोलाएको आकस्मिक बैठकमा एस. बि. आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने कम्तीमा एक संचालक उपस्थित हुनुपर्नेछ ।
तर प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून र प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्थाबमोजिम संचालकसमितिको बैठकमा छलफल हुने कूनै विषयमा छलफल गर्न नपाउने (जस्तै सम्बद्ध संचालकसँग सम्बद्ध विषयमा छलफल गरिँदा) संचालकलाई गणपुरकसंख्याको प्रयोजनका लागि गणना गरिनेछैन ।
- (५) संचालकसमितिका सबै बैठकहरूमा अध्यक्षले सभापतित्व गर्नेछन् । बैठकको समयमा अध्यक्ष अनुपस्थित रहेमा संचालकसमितिका उपाध्यक्षले बैठकको सभापतित्व गर्नेछन् । अध्यक्ष र उपाध्यक्ष दूवैजनाको अनुपस्थितिमा उपस्थित संचालकहरूले आफुमध्ये बहुमतबाट छानेको कूनै एक जना संचालकले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछन् ।
- (६) अध्यक्षले अनुमति दिएमा बैठकको कार्यसूची (एजेन्डा) मा उल्लेख नभएका विषयहरूमा पनि छलफल गर्न सकिनेछ ।
- (७) संचालकसमितिको बैठकमा बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएको अवस्थामा अध्यक्षले संचालकको हैसियतले दिन पाउने मतका अतिरिक्त थप निर्णायक मत दिन सक्नेछन् ।
- (८) संचालकसमितिको बैठकमा उपस्थित संचालकहरूको नाम, छलफल भएको विषय र तत्सम्बन्धमा भएका निर्णयको विवरण (माइन्ट) को छुट्टै अभिलेख राखिनेछ । त्यस्तो अभिलेख (माइन्टबुक) मा बैठकमा उपस्थित सम्पूर्ण संचालकले सही गरेको हुनुपर्नेछ ।

तर कूनै विषयमा छलफल गर्दा कूनै संचालकले निर्णयको विपरीत वा त्यस्तो निर्णय हुने कूराभन्दा फरक विचार राखेमा सोही कूरा निजले अभिलेखमा

उल्लेख गर्न सक्नेछ ।

(९) निर्णयपुस्तिका (माइन्टबुक) गोप्य राख्नुपर्नेछ ।

(१०) संचालकसमिति वा संचालकहरूको कुनै उपसमितिले गर्न पाउने कुनै काम वा निर्णयको सम्बन्धमा संचालकसमिति वा उपसमितिका सबै सदस्यहरू लिखित रूपमा सहमत भएमा त्यस्तो सहमतिलाई निर्णयपुस्तिकामा अभिलेख गरी त्यस्तो काम बैठकविना पनि गर्न सकिनेछ ।

११. संचालकनियुक्तिसम्बन्धी खास व्यवस्था:

हाल संचालकनियुक्तिसम्बन्धी खास व्यवस्था गरिएको छैन ।

१२. साधारणसभाको निर्णयको अभिलेख र त्यसको प्रतिलिपि तथा निरीक्षणसम्बन्धी व्यवस्था:

(१) बैंकले साधारणसभामा भएको कामकारवाहीको विवरण (माइन्ट) एउटा छुट्टै किताबमा राख्नेछ, जसमा सभाका अध्यक्ष र कम्पनीसचिवले सही गर्नेछन् । त्यस्तो साधारणसभाको कामकारवाहीको विवरण (माइन्टबुक) बैंकको रजिष्टर्ड कार्यालयमा राखिनेछ ।

(२) साधारणसभाको कामकारवाहीको विवरण कुनै शेयरधनीले हेर्न चाहेमा कम्पनी सचिव वा बैंकले तोकेको अन्य कुनै कर्मचारीले कार्यालयसमयभित्र सो हेर्न दिनेछन् ।

(३) कुनै शेयरधनीले साधारणसभाको कामकारवाहीको विवरणको प्रतिलिपि लिन चाहेमा बैंकले त्यसको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउनेछ ।

१३. संचालक हुन लिनुपर्ने न्यूनतम शेयरसंख्या:

कुनै पनि व्यक्ति बैंकको संचालकको पदमा निर्वाचित हुनको लागि योग्य हुन बैंकको कम्तीमा १०० (एक सय) शेयर आफ्नो नाउँमा लिएको हुनुपर्नेछ । तर संचालक हुनका लागि लिनुपर्ने शेयरको यो व्यवस्था एस. बि. आई. तथा कर्मचारी संचय कोषलाई प्रतिनिधित्व गर्ने संचालक र संचालकसमितिले नियुक्त गर्ने व्यावसायिक विशेषज्ञ संचालकको हकमा लागू हुनेछैन ।

१४. प्रोक्सी मतसम्बन्धी व्यवस्था:

(१) बैंकका शेयरधनीबाहेकका व्यक्तिहरू प्रोक्सीको रूपमा नियुक्त हुनको लागि योग्य हुनेछैनन् ।

(२) सभा गरी एक जनाभन्दा बढी व्यक्तिको नाममा शेयर लिएकोमा त्यस्तो साभेदारहरूद्वारा नियुक्त गरिएको साभेदारले वा निजले यस नियमावलीको व्यवस्थाबमोजिम नियुक्त गरेको प्रतिनिधिले र सोबमोजिम कुनै साभेदार नियुक्त हुन नसकेमा बैंकले खडा गरेको शेयरधनीहरूको दर्ताकिताबमा ती साभेदारहरूमध्ये जसको नाम क्रमानुसार अधि लेखिएको छ, सोही साभेदारले दिएको मत वा प्रतिनिधिपत्र मात्र मान्य हुनेछ ।

(३) सम्बद्ध शेयरधनीको मृत्यु भएमा वा प्रतिनिधि (प्रोक्सी) लाई प्रदान गरिएको अख्तियारी रद्द गरिएको लिखित सूचना सभा शुरू हुनुभन्दाअगावै बैंकको मुख्य कार्यालयमा प्राप्त नभएमा शेयरधनीको प्रतिनिधि (प्रोक्सी) ले गरेको

मतदान अवैध हुनेछैन । तर सम्बद्ध शेयरधनी सभामा आफैँ उपस्थित भएको र निजको उपस्थितिबारे सभाको कामकारबाही शुरू हुनअगावै अध्यक्षलाई सुचना दिइएमा शेयरधनीबाट प्रतिनिधि (प्रोक्सी) लाई दिइएको अख्तियारीपत्र स्वतः अमान्य हुनेछ ।

- (४) प्रतिनिधि नियुक्तिपत्र प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनले तोकेको ढाँचामा हुनपर्नेछ । त्यस्तो प्रतिनिधिपत्र सभाको लागि तोकिएको समयभन्दा कम्तीमा १२० घण्टाअगावै बैंकको प्रधान कार्यालयमा दर्ता भएको हुनपर्नेछ ।
- (५) प्रतिनिधि (प्रोक्सी) को अख्तियारी रद्द गर्न वा त्यस लाई रद्द गरी अर्कोलाई दिन चाहेमा रद्द गरिएको सुचना सभाको लागि तोकिएको समयभन्दा कम्तीमा ७२ घण्टाअगावै बैंकको प्रधान कार्यालयमा पुगिसकेको हुनपर्नेछ ।
- (६) एउटै साधारणसभामा उपस्थित हुनको लागि एकभन्दा बढी व्यक्तिहरू प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त भएमा माथि उपनियम (५) बमोजिम कुनै एक प्रोक्सी कायम गरिएकोमा बाहेक कुनै पनि प्रोक्सीले सभामा उपस्थित हुन तथा मतदान गर्न पाउनेछैन ।
- (७) कुनै गुठी (ट्रस्ट), संस्था, कम्पनी वा नेपाल सरकार वा अन्य संगठित संस्थाले बैंकको शेयर लिएको अवस्थामा त्यस्ता शेयरधनीबाट मनोनीत गरिएको प्रतिनिधिले शेयरधनीको हैसियतले मतदान गर्न सक्नेछ र त्यस्तो व्यक्तिलाई शेयरधनीको प्रतिनिधि (प्रोक्सी) ठानिनेछैन र साथै त्यस्तो प्रतिनिधिले संचालकको निर्वाचनमा आफ्नो उम्मेदवारी दिन पाउनेछैन ।
- (८) नाबालक शेयरधनीको संरक्षकले सभामा उपस्थित हुन र मतदान गर्न वा निजको तर्फबाट प्रोक्सी नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

१५. मतदान गर्ने अधिकार:

प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून र यस नियमावलीमा अन्यथा लेखिएकोमा बाहेक बैंकका प्रत्येक शेयरधनीलाई आफुले लिएको प्रत्येक शेयरबापत एउटा मत दिने अधिकार हुनेछ ।

१६. व्यावसायिक विशेषज्ञ संचालकको नियुक्तिसम्बन्धी व्यवस्था:

नेपाल राष्ट्र बैंकले कायम गरेको व्यावसायिक विशेषज्ञहरूको सुचीमा रहेका व्यक्तिहरू मध्येबाट संचालकसमितिले एक जना व्यावसायिक विशेषज्ञ संचालक नियुक्त गर्नेछ । त्यस्तो संचालकको कार्यकाल, योग्यता इत्यादि प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनमा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

१७. स्वतन्त्र संचालकसम्बन्धी व्यवस्था:

प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनले गरेको व्यवस्थाबमोजिम नियम १६ मा उल्लेख भएअनुरूप बैंकले एक जना व्यावसायिक विशेषज्ञ संचालक नियुक्त गर्नेछ । यसकारण बैंकको संचालकसमितिमा अन्य कुनै पनि स्वतन्त्र संचालक रहनेछैन ।

१८. प्रबन्धसंचालकको नियुक्ति:

नेपाल एसबिआई बैंक लि. को नियमावली

प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रबन्धपत्र र यस नियमावलीको अधीनमा रही बैंक र एस. बि. आई. बीच सम्पन्न प्राविधिक सेवा सम्भौताबमोजिम एस. बि. आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकहरूमध्येबाट एस. बि. आई. को सिफारिशमा संचालकसमितिले एक प्रबन्धसंचालकको नियुक्ति गर्नेछ ।

१९. प्रबन्धसंचालकको योग्यता, पारिश्रमिक तथा सेवाका शर्त एवं काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) प्रबन्धसंचालकको योग्यता प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून र प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (२) प्रबन्धसंचालकको पारिश्रमिक तथा सेवाका अन्य शर्तहरू प्राविधिक सेवा संभौतामा भएको व्यवस्थाको अधीनमा रही संचालकसमितिले निर्णय गरेबमोजिम हुनेछ ।
- (३) संचालकसमितिबाट निर्धारण गरिएका शर्त तथा बन्देजअनुसार प्रबन्धसंचालक आफ्नो पदमा बहाल रहनेछन् र निजको कार्यकाल बढीमा चार वर्षको हुनेछ । संचालकसमितिबाट निजको पुनर्नियुक्ति हुन सक्नेछ ।
- (४) प्रबन्धसंचालकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछः
 - (क) संचालकसमितिको निर्णय लागु गर्ने र प्रबन्धपत्र, यस नियमावली र प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा बैंक र एस.बि.आई बीच सम्पन्न प्राविधिक सेवा संभौताको अधीनमा रही बैंकको कामकारबाही तथा कारोबारको रेखदेख र नियन्त्रण गर्ने,
 - (ख) बैंकको वार्षिक बजेट र कार्ययोजना तयार गरी स्वीकृतिको लागि संचालकसमितिसमक्ष पेश गर्ने,
 - (ग) बैंकको कर्मचारीविनियमावलीको अधीनमा रही आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने,
 - (घ) संचालकसमिति र साधारणसभाद्वारा गरिएका निर्णय र नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा निर्देशित कूराहरू कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
 - (ङ) प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रबन्धपत्र र यस नियमावलीको अधीनमा रही बैंकले नेपाल राष्ट्र बैंक वा अन्य कुनै निकायमा पेश गर्नुपर्ने विवरण, कागजात, निर्णय आदि यथासमयमा पेश गर्ने,
 - (च) बैंक संचालन गर्ने सम्बन्धमा तोकिएबमोजिमका अन्य सबै कार्यहरू गर्ने ।

(५) प्रबन्धसंचालक आफ्नो कामको निमित्त संचालकसमितिप्रति उत्तरदायी हुनेछन् ।

२०. बैंकको प्रमुख प्रशासक: प्रबन्धसंचालक बैंकको प्रमुख प्रशासक हुनेछन् ।

२१. संचालकसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) साधारणसभाबाट हुने कामबाहेक प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, यस नियमावली, प्रबन्धपत्र तथा प्रचलित कानूनको अधीनमा रही बैंकले गर्नुपर्ने सबै काम र प्रयोग गर्ने सम्पूर्ण अधिकारहरू संचालकसमितिले निहित रहनेछ । आफुले गर्नुपर्ने काम सूव्यवस्थित रूपले संचालन गर्न संचालकसमितिले आवश्यक विनियम बनाउन सक्नेछ ।
- (२) यस नियमावली तथा प्रबन्धपत्रमा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक संचालकसमितिले आफुमध्येका कुनै संचालकलाई वा बैंकका कुनै पदाधिकारीलाई एकलै वा संयुक्त रूपमा बैंकको तर्फबाट लेखापढी गर्न वा विनिमेय अधिकारपत्र वा चेक आदिमा सहीछाप गर्नसमेत सबै वा केही अधिकार सूम्पी आफ्नो प्रतिनिधि खडा गर्न सक्नेछ ।
- (३) संचालकसमितिले कुनै खास प्रयोजनको लागि आवश्यकताअनुसार एक वा एकभन्दा बढी उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ । त्यसरी गठन भएको उपसमितिको काम, कर्तव्य, अधिकार, कार्यावधि र बैठकमा भाग लिएबापत पाउने पारिश्रमिक वा भत्ता संचालकसमितिले समयसमयमा तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (४) संचालकसमितिले आफ्नो रेखदेख वा निर्देशनमा काम गर्ने गरी आफ्नो केही अधिकार अध्यक्ष, संचालक, आफुद्वारा गठित उपसमिति, प्रबन्धसंचालक वा कार्यकारी प्रमुख भई काम गर्ने कुनै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थालाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (५) उपनियम (४) बमोजिम अध्यक्ष, संचालक, संचालकसमितिले गठित उपसमिति, प्रबन्धसंचालक, कार्यकारी प्रमुख वा कार्यकारी प्रमुख भई काम गर्ने कुनै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाले आफुले पाएको अख्तियारी आफ्नो जवाफदेहीमा आफुमातहतका कर्मचारीलाई सूम्पन सक्नेछ ।
- (६) संचालकसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकारसम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून तथा अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम हुनेछ ।

२२. शेयरमा लियन:

शेयरधनीहरूले बैंकलाई तिर्न बाँकी शेयरको रकम वा कानूनबमोजिम बैंकलाई बुझाउनुपर्ने बाँकी रकमबापत निजहरूका नाममा दर्ता भएको शेयर र त्यसबापत बाँडिने लाभांशसमेत बैंकले रोक्का गर्न र त्यस्तो रकम लाभांशबाट कट्टा गरी लिन सक्नेछ ।

२३. विभिन्न वर्गका शेयर, शेयरधनीको हक तथा विशेष सूविधा:

- (१) हाललाई बैंकका सबै शेयरहरू साधारण शेयरहरू हुनेछन् ।
- (२) प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्थाबमोजिम बैंकका शेयरधनीहरूलाई कम्पनीको साधारण शेयरमा निहित हक तथा विशेष सूविधा प्राप्त हुनेछ ।

२४. अग्राधिकार शेयरसम्बन्धी व्यवस्था:

बैंकले भविष्यमा पुँजीको आवश्यकता तथा त्यसको पर्याप्तताका आधारमा प्रचलित कानूनबमोजिम साधारणसभामा प्रस्ताव पारित गरी तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिई फिर्ता हुने (रिडिमेवल), फिर्ता नहुने (इरिडिमेवल) तथा अन्य प्रकारका अग्राधिकार शेयरहरू जारी गर्न सक्नेछ ।

२५. शेयरबापतको रकमको भूक्तानीको माग तथा शेयर जफतसम्बन्धी व्यवस्था:

शेयरबापतको रकमको भूक्तानीको माग, शेयरको बाँडफाँड तथा शेयर जफतसम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून र प्रचलित धितोपत्रसम्बन्धी कानूनमा तोकिएकोबमोजिम हुनेछ ।

२६. शेयर हस्तान्तरण तथा शेयरसम्बन्धी अन्य व्यवस्था:

(१) प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून र अन्य प्रचलित कानूनमा भएको व्यवस्थाको अधीनमा रही सम्बद्ध निकायको स्वीकृति लिई बैंकको शेयर देहायबमोजिम हस्तान्तरण हुनेछ:

(क) बैंकको कूनै शेयरधनीले आफ्नो शेयर अर्को व्यक्तिलाई बिक्री गरेमा शेयर खरिद गर्ने व्यक्तिले त्यस्तो शेयर दाखिल खारेज गर्नको निमित्त नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित सुचनामा तोकिएको ढाँचामा तोकिएको दस्तुर, शेयर खरिद बिक्रीसँग सम्बद्ध लिखत र शेयरको प्रमाणपत्रसहित बैंकको रजिष्टर्ड कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(ख) माथि खण्ड (क) बमोजिम निवेदन परेमा बैंकले मौजूदा शेयरधनीको नाम हटाई नयाँ शेयरधनीको नाम शेयरधनीहरूको रजिष्टरमा दर्ता गर्नेछ ।

(२) शेयर बाँडफाँड भएको मितिले दुई महिनाभित्र प्रत्येक शेयरधनीलाई निजले लिएको शेयरबापत कूनै संचालक वा प्रबन्धसंचालक वा कम्पनीसचिवमध्ये कूनै दुई जनाले दस्तखत गरी बैंकको छाप लगाई शेयरप्रमाणपत्र दिइनेछ । शेयरप्रमाणपत्रसम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

(३) प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनले तोकेको ढाँचामा शेयरधनीहरूको दर्ताकिताब तयार गरी कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालयमा राखिनेछ । साधारणसभाको बखत बैंकले विद्यमान शेयरधनीहरूको अद्यावधिक लगत (अभिलेख) तयार गर्नेछ । वार्षिक साधारणसभाको सुचना प्रकाशित भएपछि तीस दिनसम्म संचालकसमितिले शेयरधनीहरूको दर्ता किताब बन्द गर्न सक्नेछ ।

(४) प्रत्येक शेयरधनीले आफ्नो नाम तथा वतन बैंकमा दर्ता गराउनुपर्नेछ । यसरी दर्ता गराएको वतनमा कूनै परिवर्तन भएमा त्यससम्बन्धमा बैंकलाई तुरुन्त जानकारी गराउनुपर्नेछ ।

(५) दुई वा त्यसभन्दा बढी व्यक्तिहरूले साभा गरी लिएको शेयरबापत शेयरप्रमाणपत्र दिँदा निजहरूको नाम प्रमाणपत्रमा जनाई त्यसमध्ये कसैलाई शेयरप्रमाणपत्र दिन सकिनेछ । तर शेयरधनीको दर्ता किताबमा भने सबै शेयरधनीको नाम जनाउनुपर्नेछ । नाबालक वा मगज बिग्रेको व्यक्तिको हकमा त्यस्तो नाबालक वा मगज बिग्रेको व्यक्तिको तर्फबाट संरक्षकले

त्यस्तो शेयरको संचालन गर्नेछ ।

- (६) साभ्ना गरी शेयर लिने शेयरधनीहरूबीचको संभौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक सबै साभ्नेदारहरूको त्यस्तो शेयरमा बराबर हक भएको मानिनेछ र कूनै साभ्नेदारको मृत्यू भई निजको हकदारको टूंगो लाग्न लामो समय लाग्ने भएमा सबै साभ्नेदार शेयरधनीहरूबीच शेयरको मुल्य समान रूपमा भागबण्डा लगाई मृत्यू भएको शेयरधनीको भाग छुट्ट्याइनेछ र बाँकी रहेको मुल्य बाँकी रहेका शेयरधनीहरूको नाममा हस्तान्तरण गरिनेछ र त्यसपछि सो शेयर संचालन गर्न निजहरूलाई अनुमति दिइनेछ ।
- (७) नाबालक शेयरधनी वा मगज बिग्रेको शेयरधनीको संरक्षक निजका बाबू आमाबाहेक अर्को व्यक्ति भएमा सो व्यक्ति प्रचलित कानूनअन्तर्गत तोकिएको अधिकारीद्वारा नियुक्त भएको हुनुपर्नेछ ।
- (८) शेयरको सिलसिलेवारसंख्या तथा बैकको छाप भएको शेयरप्रमाणपत्रमा जून व्यक्तिको नाम रहेको छ वा जून व्यक्तिको नाममा शेयर हस्तान्तरण भएको छ, सोही व्यक्ति त्यस्तो शेयरको धनी भएको मानिनेछ । तर कूनै नाबालक वा मगज बिग्रेको व्यक्तिको शेयर निजको संरक्षकको नाममा दर्ता भएमा त्यस्तो नाबालक वा मगज बिग्रेको व्यक्ति नै शेयरको धनी मानिनेछ ।
- (९) शेयरपुँजीमा भएको वृद्धिको कारणले जारी हुने शेयर प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून तथा प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनको अधीनमा रही विद्यमान शेयरधनीहरूबीच बाँडफाँड गरिनेछ । तर संचालकसमितिले त्यस्तो शेयरको पाँच प्रतिशतमा नबढ्ने गरी बैकका कामदार तथा कर्मचारीको लागि शेयर छुट्ट्याउन सक्नेछ ।
- (१०) शेयरप्रमाणपत्र हराएमा वा नष्ट भएमा वा नोक्सान भएमा त्यसरी हराएको वा नष्ट भएको वा नोक्सान भएको शेयरप्रमाणपत्रको सट्टामा नयाँ प्रमाणपत्र लिन चाहने शेयरधनीले हराएको वा नोक्सान भएको थाहा पाएको मितिले ३५ दिनभित्र सो बेहोरा उल्लेख गरी बैकको रजिष्टर्ड कार्यालयमा दरखास्त दिनुपर्नेछ । यसरी कूनै दरखास्त पर्न आएमा बैकले त्यससम्बन्धमा आवश्यक सबै कुरा बूभी दरखास्तमा उल्लिखित व्यहोरा मनासिब देखिए प्रतिलिपिबापत रु. १००/- प्रति कपी दस्तूर लिई दरखास्तवालालाई अर्को शेयरप्रमाणपत्र दिइनेछ ।
- (११) बैकका संचालक, कार्यकारी प्रमूख, लेखापरीक्षक, कम्पनीसचिव वा बैकको व्यवस्थापन तथा लेखासम्बन्धी कार्यमा प्रत्यक्ष रूपले संलग्न व्यक्तिले त्यस्तो पदमा बहाल रहँदाका बखत वा त्यस्तो पदबाट अवकाश प्राप्त गरेको कम्तीमा एक वर्षसम्म बैक वा बैकको सहायक कम्पनीको धितोपत्र आफ्नो वा आफ्नो परिवार वा आफ्नो वा आफ्नो परिवारको नियन्त्रणमा रहेको फर्म, कम्पनी वा संस्थाको नाममा खरिद बिक्री गर्न गराउन, गर्नदिन, धितोबन्धक राख्न, राख्न लगाउन वा दान बक्स लिन, दिन वा लेनदेन गर्न हुँदैन ।
- तर नयाँ शेयर जारी गरेको अवस्थामा यो प्रतिबन्ध लागु हुनेछैन ।
- (१२) शेयरसम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून तथा प्रचलित धितोपत्रसम्बन्धी कानूनमा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

२७. शेयरपूँजीमा हेरफेर:

नेपाल राष्ट्र बैंकको पुर्वस्वीकृति लिई प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून, प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा अन्य प्रचलित कानूनको अधीनमा रही बैंकले आफ्नो शेयरपूँजी तथा स्वामित्वको संरचनामा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

२८. बैंकले आफ्नो शेयर आफैँ खरिद गर्ने:

प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनको अधीनमा रही बैंकले आफ्नो शेयर आफैँ खरिद गर्न सक्नेछ ।

२९. संचालकहरूको पारिश्रमिक तथा सूविधासम्बन्धी व्यवस्था:

संचालकहरूको मासिक पारिश्रमिक, बैठक भत्ता, दैनिक तथा भ्रमण भत्ता र अन्य सूविधाहरू देहायबमोजिम हुनेछन्:

(क) बैंकको काममा सहभागी भएबापत बैंकका कुनै पनि संचालकलाई मासिक पारिश्रमिक दिइने छैन । प्रबन्धसंचालकको पारिश्रमिक तथा अन्य सूविधाहरू संचालकसमितिले तोकेबमोजिम तथा बैंक र एस.बि.आई. बीच सम्पन्न प्राविधिक सेवासंभौतामा भएको व्यवस्थाबमोजिम हुनेछ ।

(ख) संचालकले पाउने बैठकभत्ता देहायबमोजिम हुनेछ:

संचालकसमितिका अध्यक्ष: रु. १०,०००/-प्रतिबैठक
अन्य संचालक: रु. ८,०००/-प्रतिबैठक

माथि उल्लेख गरिएबमोजिम संचालकसमितिको बैठकमा भाग लिएबापत संचालकसमितिका सदस्यहरूलाई दिइने बैठकभत्ता संचालकसमितिले गठन गरेका उपसमितिहरूको बैठक समेतमा भाग लिएबापत दिइनेछ ।

(ग) बैंकको कामको सिलसिलामा संचालकलाई प्रदान गरिने दैनिक तथा भ्रमणभत्ता देहायबमोजिम हुनेछ:

(अ) दैनिक भत्ता:

(क) नेपाल, भारत र भूटानभित्रको यात्राका लागि:

- प्रतिदिन अमेरिकी डलर १०० बराबरको दैनिक भत्ता ।
- लजिङ, बोर्डिङ तथा यातायातखर्च वास्तविक खर्चको आधारमा ।

(ख) भारत र भूटानबाहेक नेपालबाहिरको यात्राका लागि:

- लजिङ तथा बोर्डिङ खर्चसमेतका लागि दैनिक भत्ता प्रतिदिन अध्यक्षको हकमा अमेरिकी डलर ५०० बराबर र अन्य संचालकको हकमा अमेरिकी डलर ४०० बराबर ।

(आ) भ्रमण (यातायात) खर्च: भ्रमण (यातायात) खर्च वास्तविक खर्चको आधारमा दिइनेछ ।

- (घ) स्थानीय संचालकहरूलाई बढीमा रु. ३,०००/- को सीमाभित्र रही मासिक शोधभर्ना हुने गरी मोबाइल टेलिफोन सुविधा दिइनेछ । अन्य सुविधाहरू समयसमयमा साधारणसभाले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।
- (ङ) संचालकले यस नियमावलीमा लेखिएबाहेक कुनै व्यक्तिगत फाइदा वा सुविधा लिएको पाइएमा प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनबमोजिम कसुर गरेको मानी त्यस्तो रकम निजबाट असुलउपर गरिनेछ ।

३०. बैंकको छापको प्रयोग:

- (१) बैंकका कुनै पनि आधिकारिक कागजातहरूमा छापको प्रयोग संचालकसमितिले निर्णय गरेबमोजिम हुनेछ ।
- (२) बैंकको छाप प्रबन्ध संचालकको मातहतमा रहनेछ, जसको प्रयोग बैंकको कारोबारको प्रयोजनको लागि गरिनेछ । निजले बैंकका अन्य कर्मचारीहरूलाई छाप प्रयोग गर्ने गरी जिम्मेवारी सौम्पन सक्नेछ ।
- (३) बैंकको छाप अनाधिकृत रूपमा प्रयोग गरी बैंकलाई कुनै दायित्व श्रृजना भएमा सो छाप जिम्मा लिने व्यक्तिबाट त्यस्तो दायित्व वापत श्रृजना हुने रकम असुल उपर गरिनेछ ।

३१. बैंकको लेखा, हिसाबकिताब र लेखापरीक्षण:

- (१) बैंकले आफ्नो हिसाबकिताब, खाता, बही, सेस्ता, लेखाको अभिलेख यथार्थ र दुरुस्त रूपमा दोहोरो लेखाप्रणालीमा आधारित सर्वमान्य सिद्धान्तअनुरूप राख्नेछ र यस्तो लेखा नेपाल राष्ट्र बैंकले अन्यथा स्वीकृति दिएकोमा बाहेक आफ्नो रजिस्टर्ड कार्यालयमा राख्नेछ ।
- (२) बैंकले आफ्नो वासलात र नाफानोक्सान-हिसाब तथा नगदप्रवाह-विवरणलगायतका अन्य वित्तीय विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकिदिएको ढाँचा र तरिकाअनुरूप राख्नेछ ।
- (३) बैंकले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको पाँच महिनाभित्र वासलात, नाफानोक्सान-हिसाब र नगदप्रवाह-विवरणलगायतका अन्य वित्तीय विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकिदिएको ढाँचा र तरिकाअनुरूप तयार गरी लेखापरीक्षण गराउनेछ । यस्तो वित्तीय विवरणमा कम्तीमा दूई जना संचालक, प्रबन्धसंचालक र लेखापरीक्षकको सही भएको हुनुपर्नेछ ।
- (४) लेखापरीक्षकको नियुक्ति साधारणसभाबाट हुनेछ । तर, साधारणसभाले एउटै लेखापरीक्षकलाई लगातार तीन पटकभन्दा बढी अवधिको लागि नियुक्त गर्न सक्नेछैन ।
- (५) लेखापरीक्षकको पारिश्रमिक शेयरधनीहरूले साधारणसभामा निर्णय गरेबमोजिम हुनेछ ।
- (६) साधारणसभाले उपनियम (४) बमोजिम लेखापरीक्षक नियुक्त गर्दा यस नियमावलीको नियम ३२ बमोजिम गठन हुने लेखापरीक्षणसमितिको सिफारिशमा नेपाल राष्ट्र बैंकले स्वीकृत गरेको लेखापरीक्षकको सुचिमा समावेश रहेका लेखापरीक्षकहरूमध्येबाट चार्टर्ड एकाउन्टेण्टलाई नियुक्त गर्नुपर्नेछ । त्यसरी नियुक्त भएको लेखापरीक्षकको नाम निज नियुक्त भएको

मितिले १५ दिनभित्र सम्बन्धित कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

- (७) कथंकदाचित् बैंकले उपनियम (३) मा उल्लिखित अवधिभित्र लेखापरीक्षण गराउन नसकेको खण्डमा मनासिब कारण खोली म्याद थपका लागि नेपाल राष्ट्र बैंकसमक्ष निवेदन गर्नेछ । यसरी गरिएको थप अवधि बढीमा तीन महिनाको हुनेछ ।
- (८) लेखापरीक्षकले आफुले गरेको लेखापरीक्षणप्रतिवेदनको एक/एक प्रति बैंक र नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नुपर्नेछ । बैंकले त्यस्तो प्रतिवेदनलाई आफ्नो वार्षिक प्रतिवेदनमा समावेश गर्नेछ ।
- (९) बैंकको अद्यावधिक हिसाबकिताब कूनै शेयरधनीले हेर्न चाहेमा बैंकले सो हेर्न दिनेछ ।
- (१०) लेखापरीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा लेखापरीक्षणसम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरू प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

३२. लेखापरीक्षणसमितिसम्बन्धी व्यवस्था:

बैंकमा एक लेखापरीक्षणसमिति हुनेछ । लेखापरीक्षणसमितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार तथा लेखापरीक्षणसमितिसम्बन्धी अन्य व्यवस्था नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेबमोजिम तथा प्रचलित कानूनबमोजिम हुनेछ ।

३३. ऋण वा डिबेन्चरसम्बन्धी व्यवस्था:

बैंकले ऋण वा डिबेन्चर उठाउन आवश्यक ठानेमा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून तथा प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्थाको अधीनमा रही ऋण वा डिबेन्चर उठाउन सक्नेछ ।

३४. बैंक गाभ्ने:

यस बैंकमा कूनै अर्को बैंक/वित्तीय संस्थालाई वा यस बैंकलाई कूनै अर्को बैंक/वित्तीय संस्थामा गाभ्न आवश्यक भएमा प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनबमोजिमको प्रक्रिया पुरा गरी गाभ्न सकिनेछ ।

३५. लाभांशसम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) प्रचलित कानूनअन्तर्गत पुरा गर्नुपर्ने शर्तहरू पुरा गरी बैंकले आफ्नो खुद मुनाफामध्येबाट लाभांश वा अन्तरिम लाभांश घोषणा गर्न सक्नेछ ।
- (२) लाभांश वा अन्तरिम लाभांशको रकम संचालकसमितिले सिफारिश गरेबमोजिम हुनेछ ।
- (३) लाभांशको घोषणा तथा वितरण गर्नुपूर्व बैंकले नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति लिनेछ ।
- (४) लाभांशपुर्जाहरू (डिभिडेन्ड वारेन्ट्स) शेयरधनीहरूको बैंकमा दर्ता भएको ठेगानामा पठाइनेछ । एस.बि.आई. ले लिएको शेयरबापतको लाभांशको

हकमा लाभांश घोषणा गरेको समयमा एस.बि.आई. ले तोकेअनुसार त्यस्तो लाभांश विदेशी मुद्रामा परिणत गरिनेछ र अन्य शेयरधनीलाई लाभांशपुर्जा पठाएसरह पठाइनेछ ।

- (५) लाभांश घोषणा गरेको समयमा शेयरधनीहरूको दर्ताकिताबमा नाम दर्ता भएका शेयरधनीहरू मात्र लाभांशका हकदार हुनेछन् ।
- (६) लाभांशसम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून तथा प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनमा व्यवस्था भएबमोजिम हुनेछ ।

३६. शेयरदर्ताकिताबको निरीक्षण:

- (१) बैंकका कूनै शेयरधनीले शेयरदर्ताकिताब निरीक्षण गर्न चाहेमा बैंकले निरीक्षण गर्न दिनेछ ।

तर राष्ट्रिय स्तरको पत्रिकामा सात दिनअगावै सुचना प्रकाशन गरी एक वर्षमा पैतालिस दिनमा नबढाई एक पटकमा बढीमा तीस दिनसम्म शेयरदर्ताकिताबको निरीक्षण बन्द गर्न सकिनेछ ।

- (२) कूनै शेयरधनीले शेयरदर्ताकिताबको प्रतिलिपि लिन चाहेमा प्रतिपृष्ठ रु. २/- दस्तूर लिई बैंकले त्यसको प्रतिलिपि दिनेछ ।

३७. कम्पनीसचिवसम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्थाको अधीनमा रही बैंकले एक जना कम्पनीसचिव नियुक्त गर्नेछ ।
- (२) कम्पनीसचिवको सेवाका शर्तहरू बैंकको कर्मचारीसेवाविनियमावली तथा निजको नियुक्तिको शर्त (Terms of Appointment) मा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।
- (३) कम्पनीसचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा कम्पनीसचिवसम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनमा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

३८. अन्य आवश्यक कुराहरू :

- (१) बैंकको आर्थिक वर्ष श्रावण १ गते शुरू भई अर्को वर्षको आषाढमसान्तमा समाप्त हुनेछ ।
- (२) बैंकका शेयरधनीको दायित्व निजले खरिद गरेको वा खरिद गर्न कबुल गरेको शेयरको अधिकतम रकमसम्म मात्र सीमित रहेको छ ।
- (३) नेपाल राष्ट्र बैंकले निर्देशन दिएबमोजिम तोकिएको मितिभित्र तोकिएको ढाँचामा बैंकले आफ्नो वित्तीय विवरण र अन्य आवश्यक विवरणहरू नियमित रूपले नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (४) बैंकमा रहेको निक्षेपउपर सो निक्षेप राख्ने व्यक्तिबाहेक अरु कसैको हकदावी लाग्नेछैन । निक्षेप राख्ने व्यक्तिको मृत्यु भएमा निजले कसैलाई इच्छाएको भए त्यस्तो इच्छाएको व्यक्तिको र त्यस्तो इच्छाएको व्यक्तिको पनि मृत्यु भएको रहेछ वा कसैलाई इच्छाएको रहेनछ भने देहायका

व्यक्तिमध्ये प्राथमिकताक्रमानुसार जून व्यक्ति जीवित छ सोही व्यक्तिको त्यस्तो निक्षेपउपर पहिलो हकदाबी लाग्नेछः

- (क) सगोलको पति वा पत्नी,
- (ख) सगोलको छोरा, धर्मपुत्र वा छोरी वा धर्मपुत्री,
- (ग) सगोलको बाबू, आमा, छोरापट्टिको नाति वा नातिनी,
- (घ) भिन्न बसेको पति वा पत्नी, छोरा, अविवाहिता छोरी, बाबू वा आमा,
- (ङ) सगोलको बाबूपट्टिको बाजे, बज्यै, दाजू, भाइ, अविवाहिता दिदी वा बहिनी,
- (च) सगोलको भतिजा, भतिजी, सौतेनी आमा, भिन्न बसेको छोरापट्टिको नाति वा अविवाहिता नातिनी,
- (छ) सगोलको काका, विधवा काकी, भाउजू, भाइ-बूहारी वा नातिनी-बूहारी,
- (ज) भिन्न बसेको दाजू वा भाइ,
- (झ) विवाहिता दिदी, बहिनी, भिन्न बसेका बाजे, बज्यै, विधवा छोरा-बूहारी, नातिनी-बूहारी वा भतिजा ।

तर उपर्युक्त प्राथमिकताक्रममा पर्ने कोही व्यक्ति नभएको अवस्थामा त्यस्तो निक्षेपउपर हकवालाको दावी रहनेछ र हकवाला पनि नभएको अवस्थामा सो निक्षेप नेपाल सरकारको हुनेछ ।

- (५) बैकमा रहेको निक्षेप हक पूग्ने व्यक्तिको मञ्जुरीले बाहेक अन्य कूनै व्यक्तिलाई दिइनेछैन ।
- (६) बैकमा रहेको निक्षेप हक पूग्ने व्यक्तिको मञ्जुरीले बाहेक अन्य कूनै प्रकारले जफत गरिनेछैन । तर बैकमा निक्षेप राखेको रुपैया नै धितो वा जमानत राखी लेनदेन कारोबार गरेको वा प्रचलित कानूनबमोजिम जफत हुने अवस्थामा त्यस्तो निक्षेप जफत गर्न यस उपनियमले बाधा पूयाएको मानिनेछैन ।
- (७) बैक र ग्राहकबीचको सम्बन्ध तथा बैकको हिसाबकिताब, खाता वही, सेस्ता र लेखाको विवरण सम्बन्धित व्यक्तिबाहेक अन्य कसैलाई थाहा दिइनेछैन ।
- (८) बैकले दश वर्षदिखि चल्ती नभएका तथा प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून बमोजिम दावी नपरेका निक्षेप खाताहरूको विवरण प्रत्येक आर्थिक वर्षको पहिलो महिनाभित्र नेपाल राष्ट्र बैकमा पठाउनेछ ।
- (९) बैकले लाभांश घोषणा गरेको मितिले पांच वर्षसम्म पनि सम्बन्धित शेयरधनी वा निजको हकवालाले सो लाभांश लिन नआएमा त्यस्ता शेयरधनीको लाभांशको विवरण प्रत्येक आर्थिक वर्षको पहिलो माहिना भित्र नेपाल राष्ट्र बैकमा पठाउनेछ ।
- (१०) बैकको शेयर चल सम्पत्ति मानिनेछ र प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, कम्पनी तथा धितोपत्रसम्बन्धी कानून तथा प्रबन्धपत्र र यस नियमावलीको अधीनमा रही यस्तो शेयर धितो बन्धक राख्न वा त्यसको बिक्री वा हक हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ ।
- (११) नेपाल राष्ट्र बैक ऐन, २०५८, प्रचलित बैक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून वा त्यसअन्तर्गत बनेका नियमहरूबमोजिम नेपाल सरकार वा नेपाल राष्ट्र बैकले दिएको कूनै आदेश वा निर्देशनको पालना गर्दा कसैलाई कूनै

किसिमको हानिनोक्सानी भएमा बैकसँग भएको करारमा वा बैकको अरू व्यवस्थामा जूनसूकै कूरा लेखिएको भए तापनि अनधिकार प्रयोग गरेकोमा बाहेक क्षतिपुर्तिको दाबी लाग्नेछैन ।

- (१२) संचालकसमितिले आवश्यकताअनुसार कार्यविधि, निर्देशिका एवं नीति बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।
- (१३) साधारणसभाबाट स्वीकृत लाभांशबाहेक बैकले आफ्नो कोषमा व्ययभार पर्ने गरी शेयरधनीहरूलाई नगद वा जिन्सीको रूपमा कूनै पनि रकम भूक्तानी गर्न वा वितरण गर्न सक्नेछैन ।
- (१४) बैकको कामकारोबार सञ्चालन गर्नको लागि बैकले संघ, संस्था, विशेषज्ञ वा अन्य कूनै दक्ष व्यक्तिबाट व्यवस्थापनसम्बन्धी सरसल्लाह लिन सक्नेछ । बैकको सञ्चालन वा व्यवस्थापन गर्न उचित शर्तहरूको आधारमा व्यवस्थापनसम्भौता गरी बैकको व्यवस्थापन जिम्मा दिन सक्नेछ तथा आवश्यकतानुसार माथि उल्लिखित सबै वा केही उद्देश्यहरूको परिपुर्ति गर्नको लागि आवश्यक सम्पुर्ण कार्यहरू गर्न सक्नेछ ।
- (१५) बैकका प्रत्येक संचालक तथा कर्मचारीले आफ्नो ओहदा सम्हाल्नुपूर्व तोकिएबमोजिम गोपनीयता र इमान्दारीको शपथ गर्नुपर्नेछ ।
- (१६) बैकका कूनै संचालक वा कर्मचारीले वा अन्य सम्बद्ध पक्षले आफ्नो कामको सिलसिलामा थाहा पाएको कूनै पनि सुचना वा जानकारी वा गोप्य कूराहरू कानुनले छुट दिएको वा कानुनले बाध्य पारेको अवस्थामा बाहेक अन्य अनधिकृत व्यक्तिलाई थाहा दिनुहुँदैन ।
- (१७) संचालकसमितिले संचालकहरूको निर्वाचनसम्बन्धी आवश्यक निर्देशिका बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।
- (१८) संचालकको नियुक्ति वा संचालकसमितिको गठनमा भएको अनियमितता वा कूनै संचालकको पद रिक्त रहेको कारणले मात्र संचालकसमितिको कूनै कामकारवाही बदर हुनेछैन ।
- (१९) बैकले आफ्नो कूल सम्पत्ति र वासलातबाहिरको कारोबारको दायित्वसम्बन्धी जोखिमलाई खात्मन सक्ने गरी नेपाल राष्ट्र बैकले तोकिए बमोजिमको अनुपातमा जोखिम व्यहोर्ने कोष राख्नेछ ।
- (२०) बैकले आफ्नो कूल सम्पत्ति वा कूल जोखिम भारत सम्पत्तिको आधारमा नेपाल राष्ट्र बैकले तोकिएको अनुपातमा पुँजीकोष कायम गर्नेछ ।
- (२१) बैकको व्यवस्थापन तथा अन्य प्राविधिक एवं व्यवस्थापन सेवाको लागि आपसमा मन्जुर गरिएबमोजिमका शर्त तथा बन्देज रहने गरी बैकले भारतीय स्टेट बैक (एस. बि. आई.) सँग वा सो बैकले मनोनीत गरेको संस्थासँग एक प्राविधिक सेवा सम्भौता (प्राविधिक सम्भौता) गर्नेछ । त्यस्तो सम्भौता प्रचलित नेपाल कानुनअन्तर्गत रहनेछ ।
- (२२) बैकले संचालक, शेयरधनी, डिबेन्चर होल्डर, कर्मचारी वा बैकसँग सम्बद्ध विषयको सम्बन्धमा कूनै सुचना, म्याद, बन्दसवाल आदि तामेल गर्दा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानुन तथा विद्युतीय कारोबारसम्बन्धी प्रचलित कानुनको व्यवस्थाबमोजिम गर्न सकिनेछ ।

- (२३) बैंकको लेखा तथा सेस्ताहरू नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनबमोजिम अंग्रेजी वा नेपाली भाषामा राखिनेछ ।
- (२४) बैंकले आफ्नो व्यवसाय सूचारु रूपले संचालन गर्नको लागि आफ्नो आवश्यकताअनुसार कर्मचारीहरू नियुक्त गर्नेछ । कर्मचारीहरूको सेवाका शर्तका सम्बन्धमा संचालकसमितिले कर्मचारी सेवा नियम/विनियमहरू बनाउनेछ ।
- (२५) बैंकले आफ्नो कामकारोबार सूव्यवस्थित रूपले संचालन गर्न र प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून तथा यस नियमावलीको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानूनमा तोकिएका विषयहरू तथा बैंकले सम्पादन गर्नुपर्ने अन्य सम्पूर्ण कामकारोबारका सम्बन्धमा विनियमहरू बनाउन सक्नेछ । त्यस्ता विनियमहरू नेपाल राष्ट्र बैंकबाट स्वीकृत भएपछि लागु हुनेछन् ।
- (२६) नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून वा सोअन्तर्गत बनेका नियम वा विनियम वा सोअन्तर्गत जारी गरिएका आदेश वा निर्देशन वा यस नियमावलीबमोजिम असल नियतले गरेको कुनै कामकारवाहीका सम्बन्धमा बैंकका संचालक, पदाधिकारी वा कर्मचारी सामुहिक वा व्यक्तिगत रूपले जवाफदेही हुने छैनन् ।
- तर द्वेषपूर्ण लापरवाही वा बदनियतबाट गरिएको कुनै कामको परिणामउपर निजहरू व्यक्तिगत रूपमा जिम्मेवार हुनेछन् ।

(२७) खारेजी र बचाउ:

- (क) बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी अध्यादेश, २०६२ को दफा ३० को उपदफा (२) बमोजिम बैंकको नियमावली संशोधन गरी इजाजतपत्र प्राप्त गर्नुभन्दा अगावै मिति २०५०।१।१६ मा कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा संस्थापना भएको नेपाल एसबिआई बैंक लि. को उक्त नियमावली खारेज गरिएकोछ ।
- (ख) माथि खण्ड (क) अन्तर्गत खारेज गरिएको नियमावली बमोजिम भएपरेका कामकारवाही यसै नियमावली बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।
- (ग) माथि खण्ड (क) अन्तर्गत खारेज गरिएको नियमावली बमोजिम कम्पनी संस्थापना हुँदाका बखत कायम रहेका संस्थापकहरू र निजहरूले तत्काल लिन कबूल गरेको शेयरसंख्या, सहिछाप, साक्षीहरू तथा निजहरूको सहिछाप, सो नियमावली मस्यौदा गर्ने कानून व्यवसायीले प्रमाणित गरेको कूरा तथा निजको सहिछाप सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरणहरू दफा ४२ मा उल्लेख भएबमोजिम कायम रहेको मानिनेछ ।

३९. बैंकको खारेजी:

- (१) नेपाल राष्ट्र बैंकको पुर्वस्वीकृतिविना बैंक स्वेच्छाले खारेज हुन सक्नेछैन ।

- (२) उपनियम (१) बमोजिम बैंकको स्वेच्छिक खारेजीको लागि निवेदन पर्न आएमा नेपाल राष्ट्र बैंकले आवश्यक जाँचबूझ गरी बैंकले आफ्नो ऋण तथा दायित्व पुर्ण रूपमा भुक्तानी गर्न सक्षम छु भन्ने कुरामा नेपाल राष्ट्र बैंक विश्वस्त भएमा नेपाल राष्ट्र बैंकले आवश्यक शर्त तोकी स्वेच्छिक खारेजीको अनुमति दिन सक्नेछ ।
- (३) बैंकको खारेजीसम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून तथा अन्य प्रचलित कानूनअनुरूप हुनेछ ।

४०. नियमावली बाभिएको हदसम्म निष्क्रिय हुने:

- (१) यस नियमावलीका कूनै व्यवस्था प्रबन्धपत्रसँग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म स्वतः निष्क्रिय वा बदर हुनेछ र यस नियमावलीमा उल्लेख नभएका कुरा प्रबन्धपत्रमा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।
- (२) यस नियमावलीमा उल्लेख भएका कुराहरू नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून तथा धितोपत्र कारोबारसम्बन्धी प्रचलित कानूनसँग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म स्वतः निष्क्रिय वा बदर हुनेछ र यस नियमावलीमा उल्लेख नभएका कुराहरूको हकमा सोही कानून वा ऐनहरूमा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

४१. नियमावलीमा संशोधन:

- (१) यस नियमावलीमा बैंकले कूनै संशोधन गर्नुपर्ने भएमा प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानूनबमोजिम शेयरधनीहरूको साधारणसभामा विशेष प्रस्ताव पारित गरी संशोधन गर्न सक्नेछ । त्यस्तो संशोधन कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट अभिलेख भएपछि मात्र लागु भएको मानिनेछ ।
- (२) नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८, प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी कानून, प्रचलित कम्पनीसम्बन्धी कानून तथा धितोपत्रसम्बन्धी प्रचलित कानूनमा कूनै संशोधन भएमा वा उल्लिखित ऐन/कानूनका सट्टामा नयाँ ऐन/कानून जारी भएमा यस नियमावलीमा भएका व्यवस्थाहरू पनि सोहीबमोजिम स्वतः संशोधन भएको मानिनेछ ।

४२. संस्थापकहरूले तत्काल लिन कबुल गरेको शेयरसंख्या:

निम्नबमोजिम नाम, थर, वतन भएका हामी तल हस्ताक्षर गर्ने व्यक्तिहरूले यस नियमावलीबमोजिम एक पब्लिक लिमिटेड कम्पनी संस्थापना गरी बैंक व्यवसाय संचालन गर्न इच्छुक भई कम्पनीको जारी पुँजीमा हाम्रा आ-आफ्ना नामको पछि उल्लेख गरिएको संख्याको शेयर लिन हामी मन्जुर गर्दछौं:

सि.नं.	संस्थापकहरूको नाम, थर तथा वतन	लिन मन्जुर गरेको शेयरसंख्या	संस्थापक प्रतिनिधिहरूको हस्ताक्षर	साक्षीहरूको नाम, थर, वतन तथा हस्ताक्षर

१.	म्याडम कामा रोड, मूम्बई, भारतमा मुख्य कार्यालय रहेको स्टेट बैंक अफ इण्डियाको तर्फबाट ऐ. का अधिकार प्राप्त उपप्रबन्धनिर्देशक (अन्तर्राष्ट्रिय बैकिङ्ग) श्री साधिया सलोमन राज	५,९९,९००	द. एस. राज	श्री बि.के.दास सहायक महाप्रबन्धक, स्टेट बैंक अफ इण्डिया, अन्तर्राष्ट्रिय विभाग, केन्द्रीय कार्यालय, मूम्बई
२.	म्याडम कामा रोड, मूम्बई, भारतमा कार्यालय रहेको स्टेट बैंक अफ इण्डियाका महाप्रबन्धक श्री आदित्य विकास चक्रवर्ती	२५	द. ए.बि.चक्रवर्ती	का.न.पा. ज्ञानेश्वर, काठमाडौं बस्ने श्री भरत उप्रेती
३.	ऐ. कार्यालय भएको ऐ. का सहायक महाप्रबन्धक श्री लिंगराज त्रिपाठी	२५	द. एल. त्रिपाठी	का.जि. का.न.पा. वडा नं. ३१ बस्ने श्री सूवास नेम्वांग
४.	ऐ. कार्यालय भएको ऐ. का सहायक महाप्रबन्धक श्री वासुदेव सेन	२५	द. बि.सेन	का.जि. का.न.पा. वडा नं. ३१ बस्ने श्री डिल्लीराज भण्डारी
५.	ऐ. कार्यालय भएको ऐ. का मुख्य प्रबन्धक श्री दिलीप शर्मा	२५	द. डि.शर्मा	का.जि. महाराजगंज बस्ने श्री महेश नेपाल
६.	का.न.पा. सूनधारामा केन्द्रीय कार्यालय रहेको कर्मचारी संचय कोषका तर्फबाट ऐ. का अधिकारप्राप्त प्रशासक श्री मूकन्दप्रसाद घिमिरे	१,८०,०००	द. एम.पी. घिमिरे	का.न.पा. वडा नं १६, नयाँबजार बस्ने श्री संसारभक्त श्रेष्ठ
७.	का.न.पा. रामशाहपथ काठमाडौंमा केन्द्रीय कार्यालय भएको कृषि विकास बैंकका तर्फबाट ऐ. का अधिकारप्राप्त महाप्रबन्धक डा. श्री तिलक रावल	६०,०००	द. तिलक रावल	का.न.पा. वडा नं. १६, पकनाजोल बस्ने श्री नारायणदास मानन्धर